

INDLEDNING

Psyke & Logos nr. 2, 1983, var et temanummer om psykens udviklingshistorie. Nummeret blev ret hurtigt udsolgt, men ikke genoptrykt, og mange har derfor spurgt forgæves efter det. Spørgsmålet om en genudgivelse er af og til blevet bragt op i redaktionen, senest i 1989, men vi syntes nu, at det krævede noget ekstra at udsende de gamle artikler igen. Vi har derfor sammensat det foreliggende særnummer, der består af de fem egentlige temaartikler fra 1983 (Andkjær Olsen/Karpatschof, Katzenelson, Engelsted, Larsen og Køppe) suppleret med en artikel fra det ligeledes udsolgte nr. 1, 1984, om følelser (Karpatschof) samt tre helt nyskrevne artikler (Bertelsen, Poulsen og Madsen).

De introducerende bemærkninger af Ole Andkjær Olsen og Benny Karpatschof præsenterer kort de to synsvinkler, der enkeltvis eller kombineret præger artiklerne. Den første synsvinkel er den evolutionshistoriske, og den anden er den kulturhistoriske eller socialhistoriske.

Temaartiklerne er tentativt ordnet efter disse synsvinkler. I de første tre af Boje Katzenelson, Benny Karpatschof og Niels Engelsted dominerer det evolutionshistoriske perspektiv tilsyneladende, men for alle tre teoretikere er sigtet med den antropologiske rekonstruktion i meget høj grad socialhistorisk.

Det samme gælder Preben Bertelsen, der med sin udførlige gennemgang af Julian Jaynes' teori kronologisk set i øvrigt tager tråden op, hvor Katzenelson standser. Derimod er Henrik Poulsens artikel om udviklingen fra dyrenes instinkter til menneskenes konationer mere strikt evolutionshistorisk.

I Steen Larsens artikel er der tale om en vis ligevægt mellem de to synsvinkler, idet han kommer ind på et klassisk, men omstridt tema i udviklingstænkningen, nemlig den såkaldte rekapitulationshypotese, hvorefter barnets udvikling gentager slægtens.

Den sidste temaartikel er alene knyttet til det socialhistoriske perspektiv. Simo Køppe gennemgår en række social- og mentalitetshistoriske teorier, der primært beskæftiger sig med de ændringer i det psykiske, der er indtruffet i de sidste fem hundrede år.

Nummeret afsluttes med en anmeldelse. K. B. Madsen skriver om Boje Katzenelsons *Psykens verden, i verden. Et naturevangeliem* fra 1989.